

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השרות הפסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 9100201 טל: 02/5603239, 02/5603241 פקס: 02/5603256
www.education.gov.il/shefi

28 אוגוסט, 2013
כ"ב אלול, תשע"ג

לכבוד
הפסיכולוגים המחוזיים
מנהלי השפ"חים
רכזי חינוך מיוחד
פסיכולוגים חינוכיים

שלום רב,

הנדון: מכוון לעבודה עם טופס ההערכה לועדות שילוב

לפני מספר חודשים נשלח אליכם מסמך מאת גב' מיכל כהן סמנכ"לית בכירה וראש המנהל הפדגוגי בנושא: מדיניות בנוגע להערכת פסיכולוג המסגרת החינוכית לדיון בוועדת השילוב. המסמך מייצג שינוי במדיניות משרד החינוך בכל הנוגע לתפקיד הפסיכולוג החינוכי בתהליכים הקשורים בבחינת הזכאות של ילדים בעלי צרכים מיוחדים לשילוב. לאור שונות שהתפתחה בשנים האחרונות בעבודתם של שפ"חים בתחום זה ובעקבות הדים שונים מן השדה, מצאנו לנכון לפרט ולהבהיר סוגיות שונות הקשורות בגיבושה של מדיניות זו. להלן מהות השינוי: בתוקף פרק השילוב בחוק החינוך המיוחד (2002) וחוזר מנכ"ל תשע"ב/3(א), יש להגיש מסמך קביל לוועדת השילוב כדי לאפיין את הלקות של הילד ואת צרכיו. המסמך הקביל הנדרש לוועדה ניתן על ידי הגורם שאבחנתו קבילה כמוגדר בנספח 3 באותו חוזר. במרבית המקרים, ויש לומר גם לאור ציפיות מערכת החינוך, פסיכולוגים בשפ"חים ביצעו הערכות פסיכולוגיות שכללו אבחונים פורמליים על מנת לעמוד בדרישה למסמך קביל.

בהתאם למדיניות המפורטת במסמך שנשלח אליכם, מופקד שיקול דעת בידי פסיכולוג המסגרת החינוכית (שירות פסיכולוגי חינוכי – רמה א') באשר להערכה אותה יגיש כמסמך קביל לוועדה. בבסיס שינוי המדיניות ניצבות מספר הנחות עבודה:

- א. פסיכולוג הנותן שירות ברמה א' למוסד החינוכי, אמור להכיר את הילדים המופנים לדיון על זכאות לשילוב מתוקף עבודתו השוטפת במסגרת.
- ב. לפסיכולוג המסגרת החינוכית תפקיד משמעותי בליווי עניינו של התלמיד ובירור צרכים ומענים בעבודה פסיכולוגית תהליכית עם הצוות החינוכי, כולל הכרות עם הילד והוריו.
- ג. פסיכולוג לא ייקח חלק בדיון זכאות לשילוב אם לא היה שותף לתהליכי ליווי מקצועי והכלה הקודמים להפניה לבחינת הזכאות לשילוב.

לפיכך, כתיבת הטופס מותנית בעבודה פסיכולוגית חינוכית ברמה א במסגרת החינוכית והסכמת הורי התלמיד לתהליך ההערכה וכתובת הסיכום. תפקיד הפסיכולוג להיות שותף ומתווך ביחס להתערבות עם התלמיד מרגע האיתור, דרך התערבויות מתוכננות ומנטרות ועד ההחלטה אם יש צורך במענים של החינוך המיוחד.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השרות הפסיכולוגי ייעוצי
אגף פסיכולוגיה

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 9100201 טל: 02/5603239, 02/5603241 פקס: 02/5603256
www.education.gov.il/shefi

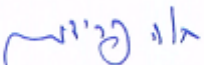
סיכום ההתערבות חייב להתבסס על הכרות עם הילד מתוך דיוני הצוות החינוכי, שיחה עם מחנך הכתה, תצפית וראיונות קליניים עם הילד והוריו. **אם ישנם** מסמכים קודמים, חובה לצרף אותם. רק כאשר הפסיכולוג מכיר את הילד בתוך המסגרת החינוכית מתוך אותה עבודה מעמיקה ושותף לתהליך ולהחלטה על הצורך בתמיכות נוספות, יוכל לכתוב את סיכום ההתערבות. טופס ההתערבות לא נועד לספק אבחנה, אך הוא מאפשר לתאר את מצבו של הילד (לפי מסמך הסטנדרטים 2009) ולאפיין את צרכי התלמיד והמענים הדרושים לו בהקשר של סיוע חינוכי מסוג שילוב. לסיכום, טופס זה הוא חלק ממערך הנחיות שמטרתו למצב את הפסיכולוג החינוכי כשותף מקצועי למערך ההכלה, דיון משמעותי והתערבויות תהליכיות עם ילדים עם קשיים, הוריהם וצוותי החינוך שלהם.

בשאלות בנושאים הקשורים בעבודת הפסיכולוג בכל הנוגע לילדים בעלי צרכים מיוחדים, ניתן לפנות לרכזי החינוך המיוחד המחוזיים.
יו"ר הפורום חינוך מיוחד ארצי:

אביחי סטולרסקי, שפ"ח יבנה, מחוז מרכז avichaisto@gmail.com
חברי הפורום:

דן קורין, שפ"ח חוף הכרמל, מחוז חיפה korindan@gmail.com
אורית שלגי – שפ"ח רחובות, מחוז מרכז orit_shal@walla.com
יהודית סלומון, שפ"ח ירושלים, מחוז ירושלים yehudit26352@walla.com
אליסיה אלון, שפ"ח עמק הירדן, מחוז צפון elisa.alon@gmail.com
רחל אלמוג, שפ"ח תל אביב יפו, מחוז תל אביב almog_r@mail.tel-aviv.gov.il
אליה רוזנפלד, שפ"ח נתניה, מחוז תל אביב eliar@netanya.muni.il

ב ב ר כ ה,

ח'ה פ'ר'ט
פסיכולוגית ראשית
מנהלת אגף פסיכולוגיה